Hukuk Bölümü 2010/33 E., 2011/4 K.

"İçtihat Metni"

Davacı : C. B.

Vekili : Av. E. E.

Davalı : T. Halk Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. Ş. K.

O L A Y : Halkbank Yönetim Kurulu'nun 26.7.2005 gün ve 20/08 sayılı kararı ile, Genel Müdür Yardımcısı C. B.'ın iş akdinin feshedilmesine karar verilmiştir.

Davacı vekili, davalının iş akdinin feshedildiğine ilişkin beyanının geçersizliğine, davacının, 4857 sayılı Yasa'nın 21. maddesi uyarınca 1 ay içinde işe başlatılmasına, sözleşmenin feshinden kaynaklanan (kıdem-ihbar-kötüniyet tazminatı ve diğer) her tür hakkının saklı tutularak işsiz geçen süre ve işe başlatılmaması halinde ödenecek tazminatın belirlenmesine karar verilmesi istemiyle 12.8.2005 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 16. İŞ MAHKEMESİ; 1.12.2005 gün ve E:2005/1126, K:2005/1262 sayı ile, davanın kabulüne karar vermiş; bu kararın, YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ'nin; 6.2.2006 gün ve E:2006/1056, K:2006/2415 sayılı kararı ile görev yönünden bozulması üzerine bozma kararına uyan ANKARA 16. İŞ MAHKEMESİ; 19.4.2006 gün ve E:2006/235, K:2006/299 sayı ile, davacı vekilinin verdiği dava dilekçesinde özetle, davacının 22.10.2001 tarihinde belirsiz süreli hizmet sözleşmesi ile Genel Müdür Yardımcısı olarak çalıştığını, yeniden yapılanma gerekçesi ile sözleşmesinin 23.5.2003 tarihinde feshedildiğini, Ankara 10. İdare Mahkemesi'nde 2003/1319 Esas sayılı dosyasında dava açıldığını, işlemin iptaline karar verildiğini, temyiz edildiğini, ancak henüz sonuçlanmadığını, ancak Bankanın hiçbir gerekçe göstermeden müvekkilin sözleşmesini feshettiğini, davalının yaptığı işlemin 1475 sayılı Yasa'ya aykırı olduğunu, 4857 sayılı Yasa'nın 21. maddesine göre davacının bir ay içinde işe başlatılması için davayı açtıklarını belirterek, davanın kabulüne karar verilmesini talep ettiği, davalı vekilinin verdiği cevap dilekçesinde özetle; davanın reddine karar verilmesini talep ettiği, yapılan yargılama sonunda Mahkemelerince verilen davanın kabulüne dair kararın davalı vekili tarafından temyiz edildiği, temyiz incelemesini yapan Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 2006/1056 Esas, 2006/2415 Karar sayılı ilamı ile özet olarak, "Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 22.1.1996 tarih, 1995/1 Esas, 1996/1 Karar sayılı ilke kararı uyarınca özelleştirme kapsamında bulunan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsamdışı statüde çalışan personelin kurumları ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yeri idari yargı olduğundan Mahkemece görevsizlik kararı verilmesi gerekirken işin esasına girilerek hüküm kurulması hatalıdır" denilerek Mahkemeleri kararının bozulduğu, dosyanın Mahkemelerinde yeni esas aldığı, uyulan Yargıtay bozma ilamı gereğince görevsizlik kararı vermenin icap ettiği gerekçesiyle davanın idari yargının görevine girmesi nedeniyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, Halkbank Yönetim Kurulu'nun 26.7.2005 gün ve 20/08 sayılı kararının iptali istemiyle 27.9.2005 tarihinde de idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 9. İDARE MAHKEMESİ; 23.2.2006 gün ve E:2005/1939, K:2006/230 sayı ile, davanın, Halk Bankası Krediler Kanunu takipten sorumlu genel müdür yardımcısı iken davalı idarece 4046 sayılı Kanun'un 22. maddesi uyarınca İstanbul Defterdarlığı emrine atanan ve buna karşı açtığı dava sonucu görevine iade edilmesi üzerine davalı idarece kendisine uygun bir görev bulunmadığı gerekçesiyle iş akdi feshedilen davacının iş akdinin feshine dair 26.7.2005 gün ve 20 sayılı davalı idare işleminin iptali istemiyle açıldığı, 31.7.2004 tarih ve 25539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5230 sayılı Kanun'un 7/c maddesi ile 4603 sayılı Kanun'un 3. maddesine eklenen 5. fıkrada; "Bankalarda 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak çalışanlarla Bankalar arasında çıkacak ihtilaflarda iş mahkemeleri görevlidir" hükmünün yer aldığı, dosyanın incelenmesinden, davacının davalı Banka ile özel hukuk hükümlerine istinaden çalışmak hususunda sözleşme akdederek işçi statüsüne geçtiği, davalı idarece kendisine uygun bir görev bulunmadığı gerekçesiyle iş akdinin feshedilmesi üzerine bu işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığının anlaşıldığı, bu durumda, davalı idare ile özel hukuk sözleşmesi imzalayarak işçi statüsüne geçtiği açık olan davacı ile davalı idare arasında çıkan uyuşmazlıklarda yukarıdaki mevzuat hükmü uyarınca iş mahkemelerinin görevli bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, DANIŞTAY BEŞİNCİ DAİRESİ'nin 15.12.2006 gün ve E:2006/4192, K:2006/6427 sayılı kararıyla onanmak ve kararın düzeltilmesi istemi de aynı Dairenin 24.11.2009 gün ve E:2007/3806, K:2009/6908 sayılı kararıyla reddedilmek suretiyle kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Erdoğan BUYURGAN, Sıddık Yıldız, Ayper GÖKTUNA, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 7.2.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece 15. maddede belirtilen hükmün aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderildiği, Başkanlıkça, adli yargı dosyasının da ilgili Mahkemesinden getirtildiği, başkaca usule aykırılık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, davalı Bankada Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapan davacının, iş akdinin feshine ilişkin Yönetim Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

15.11.2000 gün ve 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "1. Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin (bankalar) çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine göre çalışmalarını ve özelleştirmeye hazırlanmalarını sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmaları ile hisse satışlarına ilişkin düzenlemelerin ve hisselerin tamamına kadarının özel hukuk hükümlerine tabî gerçek ve tüzel kişilere satışının

gerçekleştirilmesidir.

2. Bankalar, anonim şirket statüsündedirler. Bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile genel hükümlere tabidirler…

…"; 2. maddesinin üçüncü fıkrasında, "3. Bankaların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut personeli hakkında aylık, özlük ve emeklilikleri yönünden tabi oldukları mevzuatın uygulanmasına devam olunur. Bunlardan uygun görülenler istekleri halinde, emeklilik statüleri devam etmek üzere özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılabilir. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile ilgileri devam eden personelin özel hukuk hükümlerine göre çalışacakları süreler kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilir ve emeklilik işlemlerinde söz konusu Kanunun ek 48 inci maddesinin (b) fıkrası ile ek 68 inci maddesi hükümleri uygulanır. Bu kadro ve pozisyonlar emeklilik, istifa, ölüm ve sair nedenlerle boşaldıkları takdirde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. (Değişik beşinci cümle: 18/4/2007-5626/1 md.) Özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılacak personelin sayısı, unvanı, ücret ve sair mali hakları bankaların genel kurullarınca tespit olunur. (Değişik altıncı cümle: 18/4/2007-5626/1 md.) Genel kurullar, bu yetkilerini yönetim kurullarına devredebilir. (Ek yedinci cümle: 18/4/2007-5626/1 md.) Personel istihdamına ilişkin diğer hususlarda yönetim kurulları yetkilidir"; 3. maddesinin beşinci fıkrasında, "5. (Ek: 16/7/2004-5230/7 md.) Bankalarda 4857 sayılı İş Kanununa tâbi olarak çalışanlarla bankalar arasında çıkacak ihtilaflarda iş mahkemeleri görevlidir"; geçici 1. maddesinin birinci fıkrasında, "1. Bankaların ana sözleşmeleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılacak ilk genel kurullarının onayı ile yürürlüğe girer. Mevcut yönetim kurulu üyelerinin görevleri genel kurullarca yenileri seçilinceye kadar devam eder. Bankaların tüm diğer personeli bu Kanunla bulundukları kadro ve pozisyonlara atanmış sayılır"; geçici 1. maddesinin üçüncü fıkrasında "3. (Değişik : 30/1/2002 - 4743/6 md.) Bankalarda 31.12.2002 tarihinden sonra özel hukuk hükümlerine tâbi olmayan personel çalıştırılamaz…

…" ve 4. maddesinde, "Bu Kanun, bankalar hakkında sermayelerindeki kamu payı % 50`

`nin altına düşünceye kadar uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer" hükmü yer almıştır.

Öte yandan, 1475 sayılı İş Kanunu, 22.5.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 120. maddesi ile, -14. madde hariç- yürürlükten kaldırılmış; 4857 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinde, "Diğer mevzuatta 1475 sayılı İş Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır" hükmüne yer verilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 9. maddesinde, "Taraflar iş sözleşmesini, Kanun hükümleriyle getirilen sınırlamalar saklı kalmak koşuluyla, ihtiyaçlarına uygun türde düzenleyebilirler.

İş sözleşmeleri belirli veya belirsiz süreli yapılır. Bu sözleşmeler çalışma biçimleri bakımından tam süreli veya kısmî süreli yahut deneme süreli ya da diğer türde oluşturulabilir" denilmiştir.

Davacının T. Halk Bankası A.Ş. ile 1.11.2001 tarihinden geçerli olmak üzere imzaladığı belirsiz süreli hizmet sözleşmesinin 4. maddesinde, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 16 ncı ve 17 nci maddelerinde belirtilen hususların ortaya çıkması halinde hizmet sözleşmesinin ihbar önellerine uyulmaksızın derhal feshedileceği, ayrıca, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 16 ncı ve 17 nci maddelerinde belirtilen hükümlerin dışında banka mevzuatında yer alan disiplin hükümlerinin saklı olduğu, bu tür fesih hallerinde, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 13. maddesi hükümlerine uyulmasının zorunlu bulunduğu, ancak, tarafların ihbar önellerini/ihbar tazminatını personelin diğer kamu kurum ve kuruluşları ile Banka'da geçmiş hizmetlerinin toplamı üzerinden kullandırmayı/ödemeyi kabul ve taahhüt ettikleri; 8. maddesinde, bu sözleşmenin uygulamasından doğacak her türlü uyuşmazlık halinde Ankara Mahkeme ve İcra Müdürlüklerinin yetkili olduğu; 9. maddesinde, sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde 1475 sayılı İş Kanunu, Bankalara ilişkin mevzuat ve düzenlemeler, 4603 sayılı Kanun, Ana Sözleşme, Banka'nın yönetmelik, genelge, genel mektup, sirküler, talimatları gibi iç mevzuat hükümlerinin uygulanacağı hususları düzenlenmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Halkbank Yönetim Kurulu'nun 23.5.2003 gün ve 19/15 sayılı kararı ile, Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapan C. B.'ın, 4743 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (c) fıkrası hükmüne göre, özel hukuk hükümlerine göre yapılmış olan iş akdinin 31.5.2003 tarihi itibariyle feshedilmesi ve kamu hukukuna tabi kılınarak başka kurumlara naklinin sağlanması amacıyla 1. derece imza yetkisinin kaldırılarak Genel Müdürlük emrine müşavir olarak atandığı, bu işlemin iptaline ilişkin Ankara 10. İdare Mahkemesi'nin 22.4.2004 gün ve E:2003/1319, K:2004/837 sayılı kararının Danıştay Beşinci Dairesi'nin 1.7.2005 gün ve E:2004/4530, K:2005/3322 sayılı kararı ile bozulması üzerine Ankara 10. İdare Mahkemesi'nin 13.10.2005 gün ve E:2005/2078, K:2005/1598 sayılı kararı ile davanın reddine karar verildiği, Ankara 10. İdare Mahkemesi'nin iptal kararı üzerine davacı görevine başlatılmış ise de; Halkbank Yönetim Kurulu'nun 26.7.2005 gün ve 20/08 sayılı kararı ile, davacının iş akdinin feshedilmesine karar verildiği, bu fesih işleminin iptali istemiyle davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, 4603 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen 3. maddesinin beşinci fıkrasındaki, "Bankalarda 4857 sayılı İş Kanununa tâbi olarak çalışanlarla bankalar arasında çıkacak ihtilaflarda iş mahkemeleri görevlidir" hükmü karşısında, Halk Bankası ile yapılan belirsiz süreli hizmet sözleşmesi kapsamında İş Kanunu'na tâbi olarak çalıştığı anlaşılan, davacı tarafından, iş akdinin feshedilmesi üzerine Bankaya karşı açılan davanın görüm ve çözümünde iş mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 16. İş Mahkemesi'nin 19.4.2006 gün ve E:2006/235, K:2006/299 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 7.2.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.